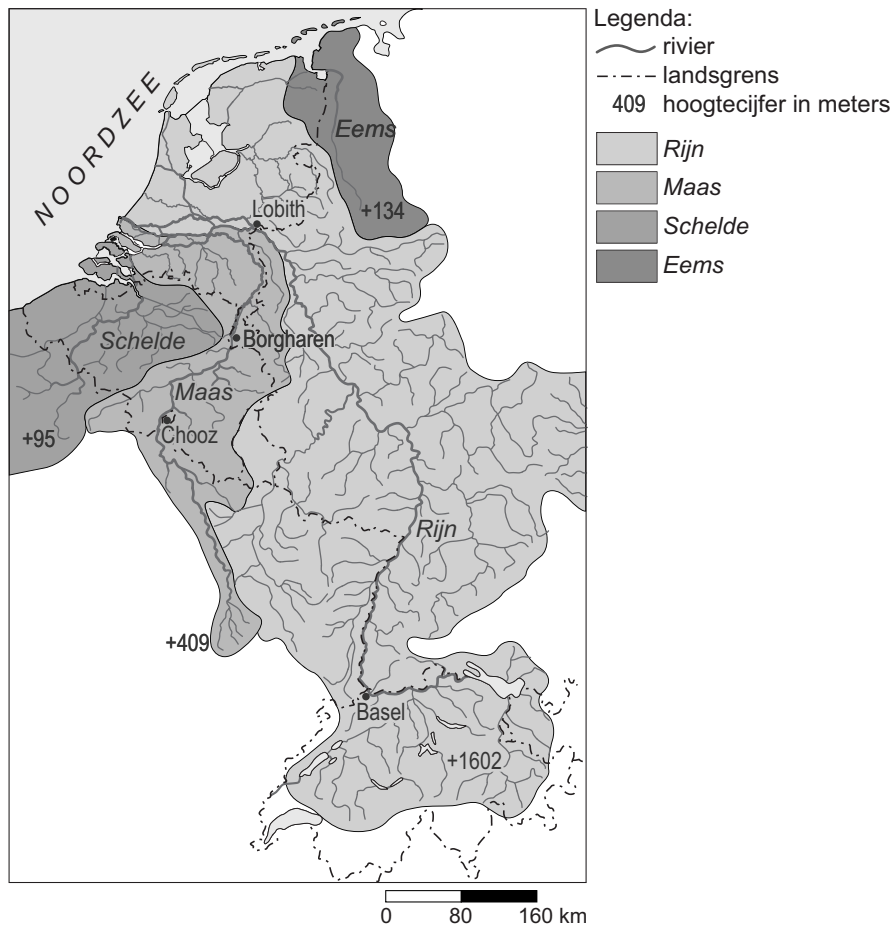
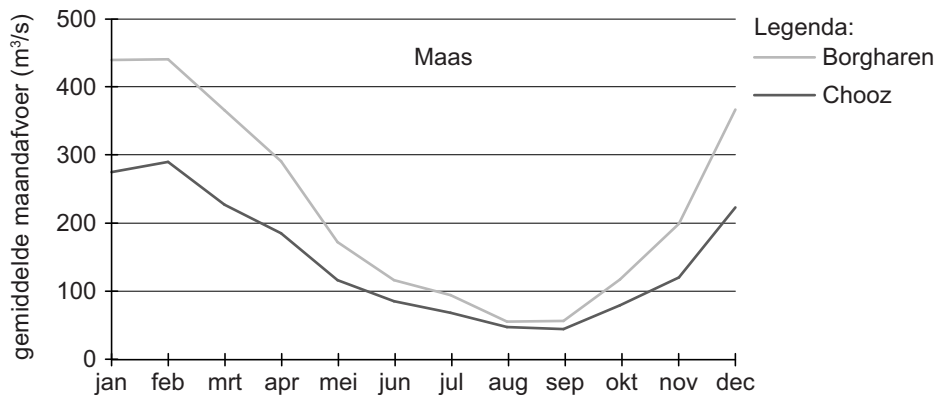

bron 14 Stroomgebieden van internationale rivieren

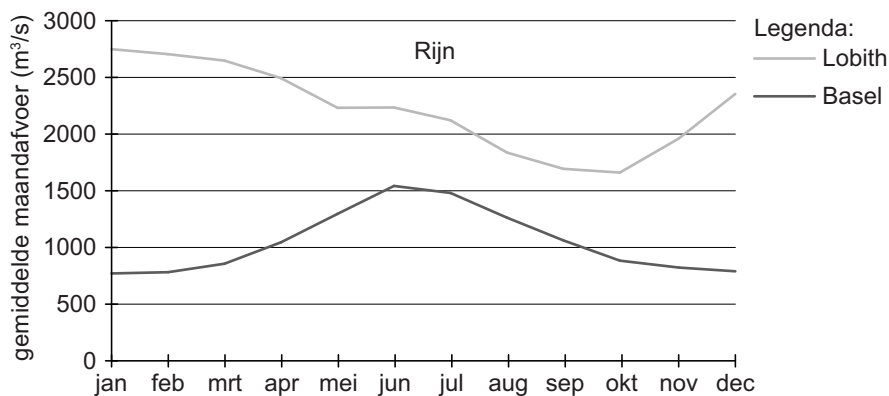

bron 15

Gemiddelde maandafvoer van de Maas

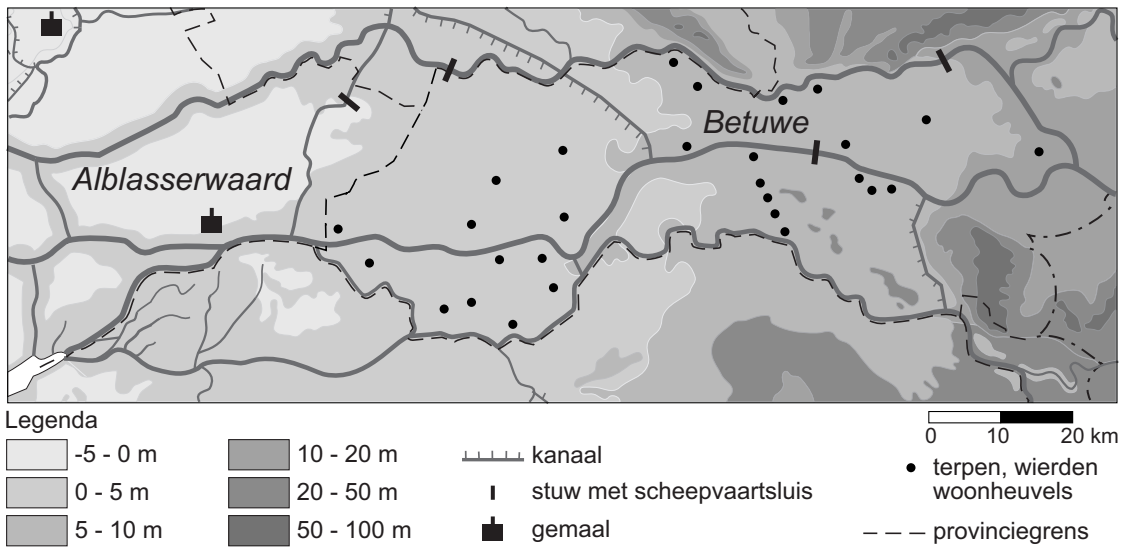
bron 16

Gemiddelde maandafvoer van de Rijn

- 2p 16 Eva, Irma en Marcel doen ieder een bewering over bron 14, 15 of 16. Eva beweert dat de gemiddelde maandafvoer bij Borgharen en Chooz verschilt maar dat bij beide plaatsen de hoogste afvoer in januari en februari is. Irma beweert dat smeltwater ervoor zorgt dat in een gemiddeld voorjaar bij Basel meer water wordt afgevoerd dan bij Lobith. Marcel beweert dat de Rijn onder andere vanwege het grotere stroomgebied meer water afvoert dan de Maas.
- Neem de namen Eva, Irma en Marcel over op het antwoordblad en geef bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

bron 17
Nederland, reliëf

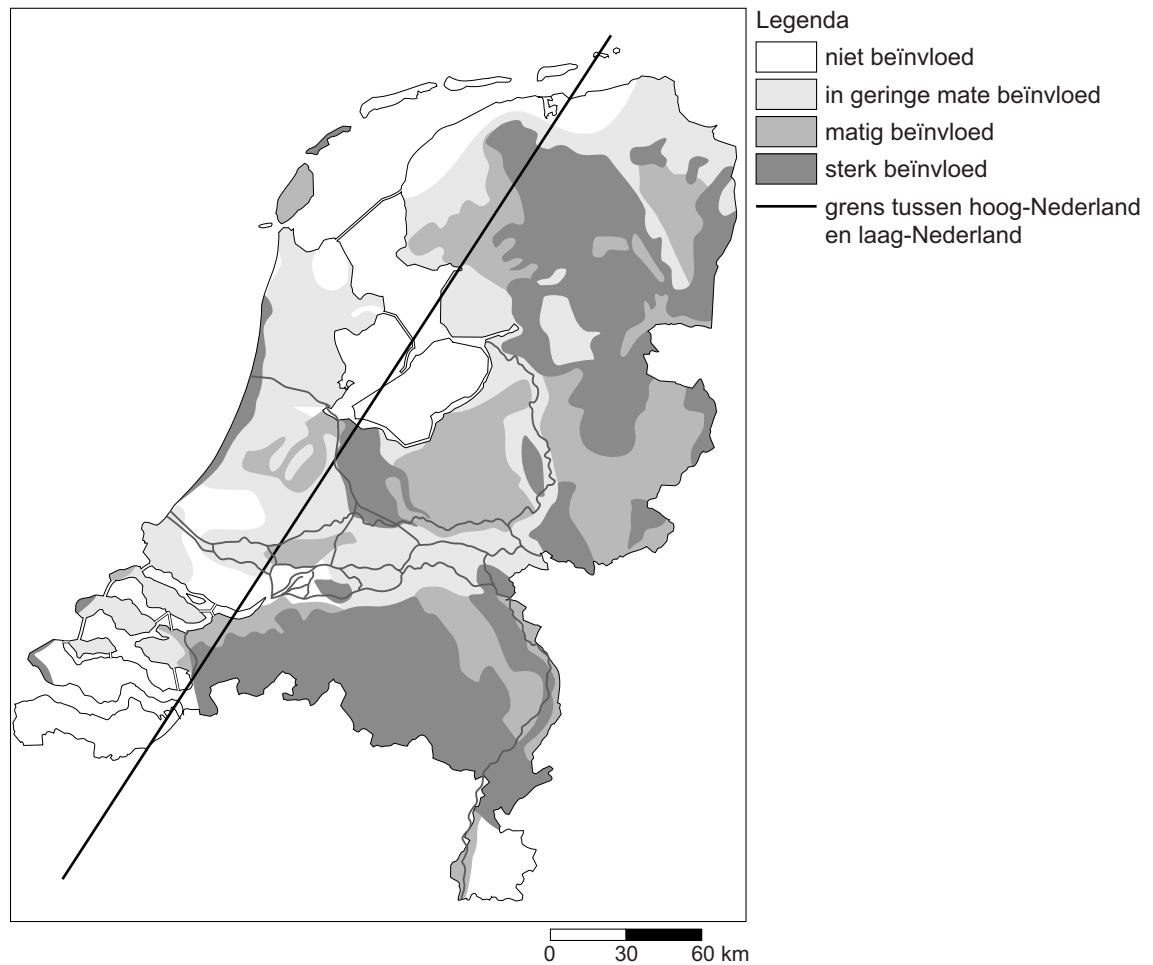

1p 17 In bron 17 staan de landstreken de Alblasserwaard en de Betuwe aangegeven. Achter welke letter staan de juiste gegevens over de Alblasserwaard en de Betuwe?

	de Alblasserwaard	de Betuwe
A	– ligt boven NAP – ligt stroomopwaarts van de Betuwe	– ligt onder NAP – ligt stroomafwaarts van de Alblasserwaard
B	– ligt boven NAP – ligt stroomafwaarts van de Betuwe	– ligt onder NAP – ligt stroomopwaarts van de Alblasserwaard
C	– ligt onder NAP – ligt stroomopwaarts van de Betuwe	– ligt boven NAP – ligt stroomafwaarts van de Alblasserwaard
D	– ligt onder NAP – ligt stroomafwaarts van de Betuwe	– ligt boven NAP – ligt stroomopwaarts van de Alblasserwaard

bron 18

Invloed van de waterstand op natuurgebieden

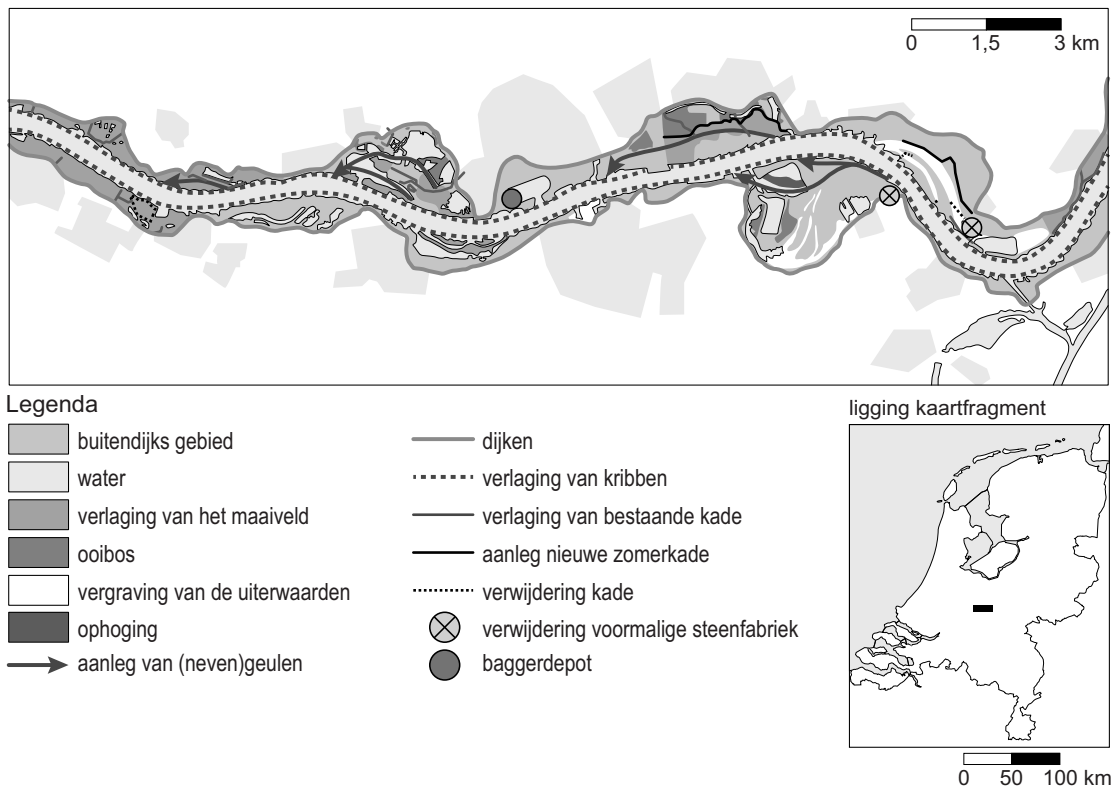

- 1p 18 Bekijk bron 18.
Oost-Nederland heeft in een gemiddelde zomer last van een ... **P** ... . Dit leidt tot ... **Q** ... van natuurgebieden.
Achter welke letter staan de juiste woorden ingevuld bij P en Q?

	P	Q
A	hoge grondwaterstand	vernatting
B	hoge stand van het oppervlaktewater	verzuring
C	lage grondwaterstand	verdroging
D	lage stand van het oppervlaktewater	verzilting

bron 19

De Waal tussen Varik en Brakel: mogelijke maatregelen

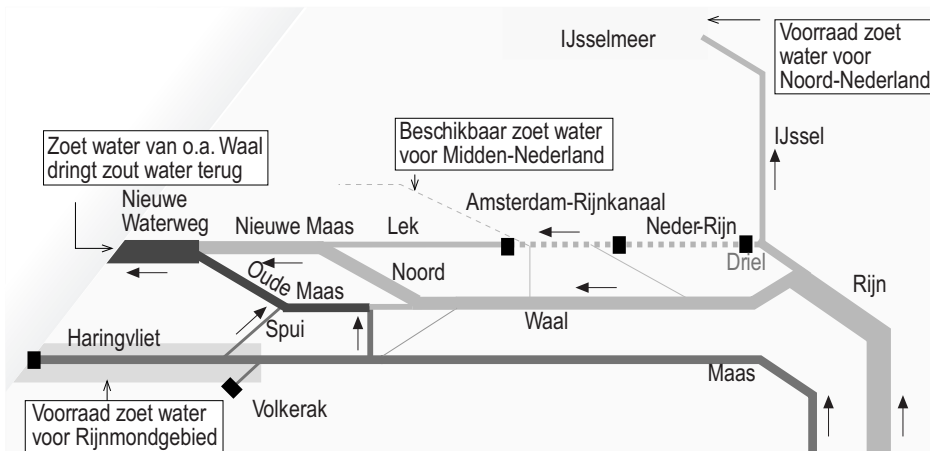

- 2p 19 In de legenda van bron 19 staan maatregelen om de rivier meer ruimte te geven. Daan, Emma en Bram doen ieder een bewering over ingrepen in het rivierengebied.
- Daan beweert dat het verlagen van de uiterwaarden **niet** meer ruimte biedt voor de rivier.
- Emma beweert dat de rivier meer ruimte krijgt doordat winterdijken verder van de rivier aangelegd worden.
- Bram beweert dat het verlagen van de kribben **geen** invloed heeft op de stroomsnelheid van de rivier.
- Neem de namen Daan, Emma en Bram over op het antwoordblad en geef bij elke bewering aan of deze juist of onjuist is.

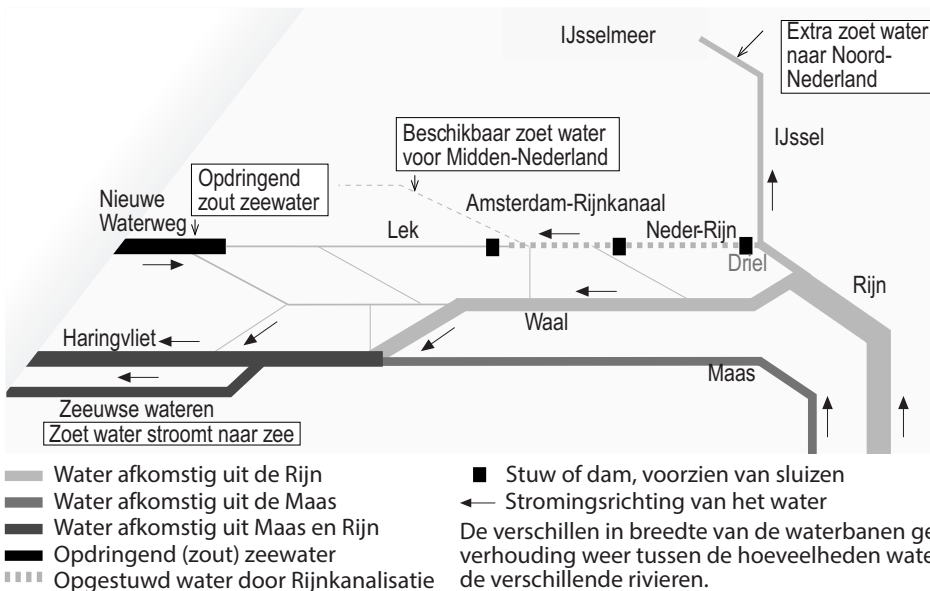
bron 20

Samenhang tussen de Rijnkanalisatie, Maaskanalitie en de (Zuiderzee- en) Deltawerken

kaart 1: gevolgen van de Rijnkanalisatie zonder de effecten van de Deltawerken

kaart 2: waterverdeling na Rijnkanalisatie en uitvoering Deltawerken

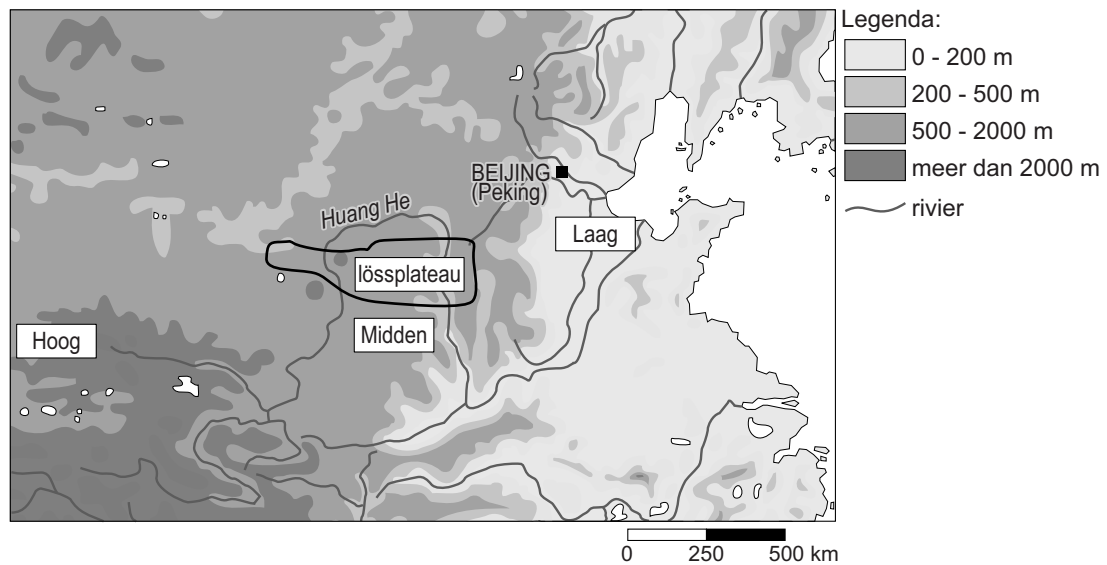

- 1p 20 Vergelijk in bron 20 de ontwikkeling van de waterverdeling tussen kaart 1 en kaart 2.
→ Waardoor is het mogelijk dat men het zoute water in de monding van de Nieuwe Waterweg voor een groot deel heeft terug kunnen dringen?

- 1p 21 Zie bron 20.
De stuw bij Driel speelt een rol bij de waterverdeling tussen de Neder-Rijn en de IJssel. Deze stuw staat meestal open.
Stel dat er vanuit Zwitserland chemisch afval in de Rijn komt, dan zal men de stuw bij Driel open laten staan.
→ Geef de reden waarom men de stuw bij Driel dan open laat staan.

bron 21

Huang He of Gele Rivier

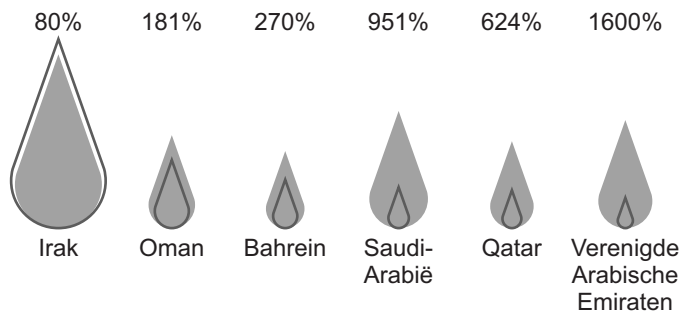

- 1p **22** De rivier de Huang He wordt ook wel de Gele Rivier genoemd.
→ Geef met behulp van bron 21 de oorzaak van de gele kleur van de Huang He.
- 1p **23** Zie bron 21.
Het watertekort in het laagland veroorzaakt ook verzilting in de monding van de rivier.
→ Geef hiervan de oorzaak.
- 2p **24** Het watergebruik in Beijing en omgeving is de laatste jaren toegenomen.
→ Geef hiervan twee oorzaken.
- 1p **25** Het Grote Kanaal in China en het Suezkanaal in Egypte zijn zeer belangrijke waterwegen.
Welke bewering over deze waterwegen is juist?
- A Het Grote Kanaal is aangelegd voor de productie van drinkwater.
  - B Het Grote Kanaal is bestemd voor internationaal scheepvaartverkeer.
  - C Het Suezkanaal is aangelegd voor de productie van drinkwater.
  - D Het Suezkanaal is voornamelijk bestemd voor internationaal scheepvaartverkeer.

bron 22

Watergebruik en beschikbare watervoorraden in landen in het Midden-Oosten

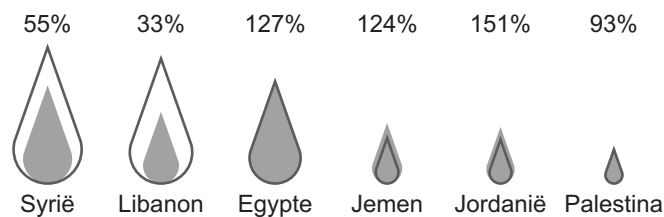
Zes olie-exporterende landen in het Midden-Oosten

Legenda

- xx% — percentage watergebruik van alle waterbronnen
- beschikbare watervoorraden per persoon per dag
- totale watergebruik per persoon per dag

Zes landen in het Midden-Oosten die geen olie exporteren

Legenda

- xx% — percentage watergebruik van alle waterbronnen
- beschikbare watervoorraden per persoon per dag
- totale watergebruik per persoon per dag

- 1p **26** Welke bewering over bron 22 is juist?
- A** De beschikbare watervoorraden per persoon zijn in alle olie-exporterende landen groter dan die van de landen in het Midden-Oosten die geen olie exporteren.
  - B** Het percentage watergebruik in de olie-exporterende landen is bijna altijd hoger dan die in de landen in het Midden-Oosten die geen olie exporteren.
  - C** In de meeste landen in het Midden-Oosten is het totale watergebruik per persoon lager dan de beschikbare watervoorraden.
- 2p **27** Delen van China hebben te maken met waterschaarste.
- Noem twee maatregelen die in de landbouw in de droge delen van China genomen kunnen worden om duurzamer met water om te gaan.

bron 23

Drie vormen van irrigatie

irrigatievorm 1

irrigatievorm 2

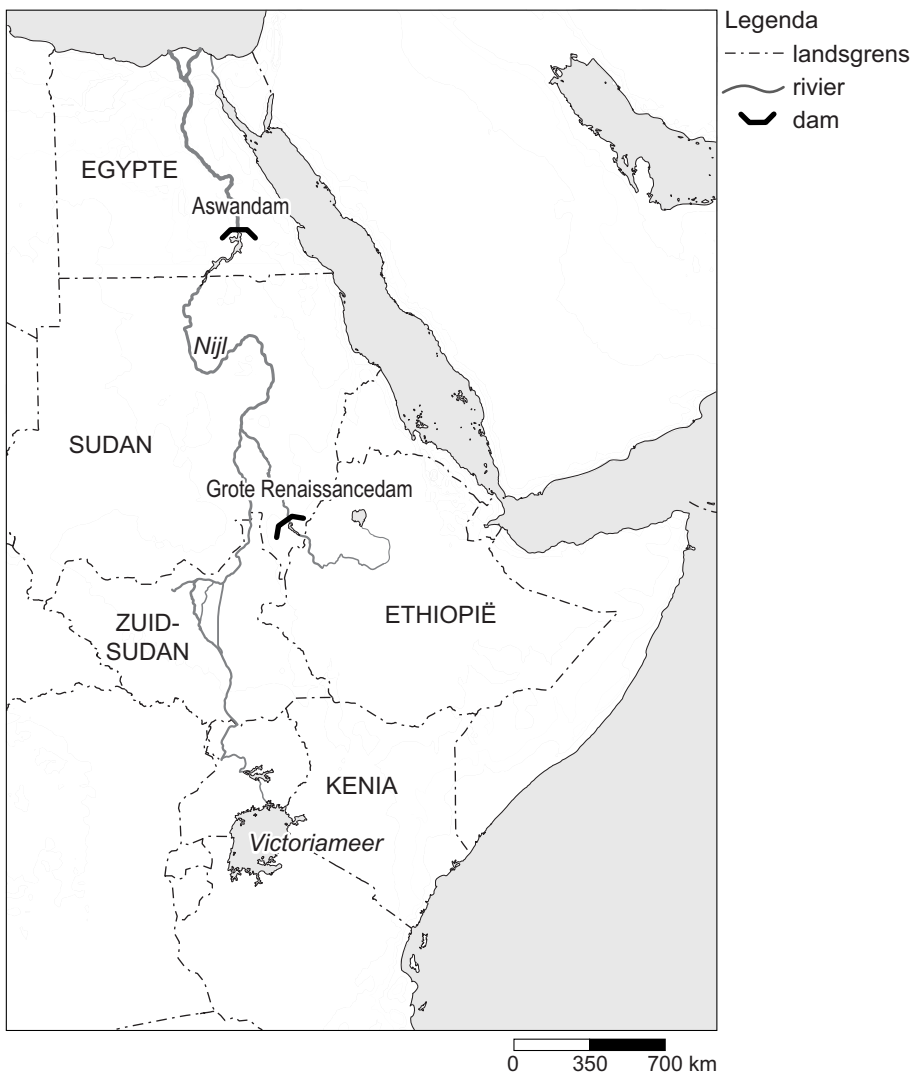

irrigatievorm 3

- 2p 28 Bekijk de drie irrigatievormen in bron 23.
- Noem de naam van de meest duurzame vorm van irrigatie uit bron 23.
  - Geef een oorzaak waardoor deze vorm het meest duurzaam is.

bron 24
De Nijl

- 2p 29 In de Nijl is de Aswandam aangelegd (zie bron 24).
→ Noem twee redenen voor de aanleg van de Aswandam.
- 1p 30 In het Midden-Oosten zijn op meerdere plaatsen stuwdammen gebouwd en stuwmeren aangelegd. Deze bouw en aanleg levert voordelen op, maar er zijn ook nadelen.
→ Noem een nadeel.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.